

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

BENIZELOU 55, 65403 ΚΑΒΑΛΑ
ΤΗΛ.: 2510 222942, FAX: 2510 231505
E-mail: geoteeam@otenet.gr
Web site: www.geotee-anmak.gr

Καβάλα, 26 Σεπτεμβρίου 2011

Αριθ. Πρωτ: 795

Προς:

1. Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης & Τροφίμων
Γραφείο Υπουργού
2. Γεν. Γραμματέα ΥΠΑΑΤ
3. Υπουργ. Αγρ. Ανάπτυξης & Τροφίμων
Δ/νση Γεωλογίας – Υδρολογίας

Κοιν.:

1. Υ.Π.Ε.Κ.Α.
Ειδική Γραμματεία Υδάτων
Δ/νση Υποστήριξης & Ανάπτυξης
2. Περιφ. Αν. Μακεδονίας – Θράκης
Δ/νση Χωρικού Σχεδιασμού & Περιβάλλοντος
3. Δ/νση Υδάτων Αν. Μακεδονίας – Θράκης
4. Δ/νση Υδάτων Κ. Μακεδονίας
5. Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

ΘΕΜΑ: Προβλήματα στην εφαρμογή της διαδικασίας αδειοδότησης υφιστάμενων δικαιωμάτων χρήσης νερού.

ΣΧΕΤ: Η υπ'αριθ.150559/2011 (ΦΕΚ 1440/16-6-11) ΚΥΑ περί «Διαδικασιών, όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση αδειών για υφιστάμενα δικαιώματα χρήσης νερού».

Η υπ'αριθ.150637/13-7-2011 εγκύκλιος της Δ/νσης Υποστήριξης & Ανάπτυξης της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υ.Π.Ε.Κ.Α. περί «Αρμοδιοτήτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και Περιφερειών της χώρας στον τομέα των Υδάτων βάσει του Ν.3852/2010».

Έχουν περάσει περίπου 3 μήνες από την έκδοση της ΚΥΑ για τα υφιστάμενα δικαιώματα χρήσης νερού και τα ερωτήματα που προκύπτουν για την εφαρμογή της, σε κάθε Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας των Περιφερειακών Ενοτήτων ή Τμήματα Υδροοικονομίας των εδρών των Περιφερειών, παραμένουν αναπάντητα όπως μας μεταφέρουν μέλη μας, παρά τις τηλεφωνικές οχλήσεις για το πώς θα εφαρμοσθεί η ΚΥΑ.

Οι Δ/νσεις Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μ-Θ όπου υπάγονται οι 3 Νομοί της Ανατολικής Μακεδονίας που συγκροτούν το παράρτημα μας, έχουν περίπου τα ίδια ερωτήματα και τις ίδιες απορίες εφαρμογής. Επιπλέον επειδή εκδίδουν τις άδειες κατόπιν εισήγησης των αρμόδιων υπηρεσιών της Περιφέρειας, οι οποίες έγιναν οι αποδέκτες της αίτησης και των δικαιολογητικών που απαιτούνται και άρα και της απαιτούμενης ενημέρωσης των πολιτών-ενδιαφερομένων, δημιουργήθηκαν αντιφάσεις στην ερμηνεία εφαρμογής. Γίνεται αντιληπτό ότι δεν είναι δυνατόν οι αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας να δέχονται μια αίτηση, να ζητούν να πληρώνουν χρήματα για τα δικαιολογητικά οι ενδιαφερόμενοι (χημική ανάλυση, τακτοποίηση τίτλων ιδιοκτησίας, ενοικιαστήρια και για την πλειονότητα των πολιτών την σύνταξη της περιβαλλοντικής έκθεσης), να γίνεται θετική εισήγηση και να μην εκδίδεται η

άδεια κατά την γνώμη των Δ/νσεων Υδάτων. Στα βασικά σημεία τουλάχιστον, πρέπει να υπάρχει ταυτοποίηση απόψεων κατά την εφαρμογή, άρα ξεκάθαρες και σαφείς οδηγίες.

Ο χρόνος κατάθεσης των αιτήσεων με τα δικαιολογητικά για το εναπομείναν χρονικό διάστημα (που λήγει στις 16-12-2011 για τις αρδευτικές γεωτρήσεις χωρίς πρόστιμο), είναι τόσο μικρός που πρέπει να δοθεί οπωσδήποτε παράταση από τώρα, πριν φθάσουμε στο παρά πέντε. Δύο μήνες πέρασαν έως ότου να διασαφηνιστούν μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών της περιφέρειας οι αρμοδιότητές τους και ο τρόπος εφαρμογής της νέας ΚΥΑ. Στο διάστημα αυτό δεν πρωτοκολλήθηκαν αιτήσεις, ενώ εκκρεμούν να πρωτοκολληθούν χιλιάδες «νόμιμα» δικαιώματα που έχουν παραστατικό δικαιώματος χρήσης (όλες οι άδειες με το Ν.1739/87 που λήγουν ή έληξαν μέχρι 31-12-2011 και αρκετές γεωτρήσεις που ήταν ηλεκτροδοτημένες πριν την εφαρμογή του ΠΔ 256/89 και της Υπουργικής Απόφασης Φ16/5813/17-5-89 που καθόριζε τον τρόπο αδειοδότησης ή ηλεκτροδοτήθηκαν μετά, με την διαδικασία των επιτροπών παλαιότητας και οι οποίες είναι λίγες στους Νομούς μας). Η συγκέντρωση των δικαιολογητικών και κυρίως των ενοικιαστηρίων για την αποκλειστική χρήση του χώρου απαιτεί πολύ χρόνο τουλάχιστον για τους αγρότες, γι αυτό είναι απαραίτητη η παράταση της προθεσμίας χωρίς πρόστιμο.

Σύμφωνα με τον ορισμό των υφιστάμενων δικαιωμάτων χρήσης νερού που επιβεβαιώθηκε με τις διευκρινήσεις που εστάλησαν, σε αυτά τα υφιστάμενα δικαιώματα περιλαμβάνονται **όλες οι χρήσεις νερού που προϋφίστανται της 20-12-2005** και δεν έχουν άδεια εν γένει ή έληξε η άδεια και δεν ανανεώθηκε, είτε δεν αναφέρεται στην άδεια η χρονική διάρκεια ισχύος της. Για τις χρήσεις που έχουν άδεια του Ν.1739 ή ήταν ηλεκτροδοτημένες πριν από αυτόν ή ηλεκτροδοτήθηκαν μεταγενέστερα, όπως αναφέρουμε παραπάνω, δεν υπάρχει πρόβλημα, γιατί έχουν να φέρουν δικαιολογητικό για την απόδειξη του δικαιώματος χρήσης. Για τις υπόλοιπες όμως χρήσεις (γεωτρήσεις, υδροληψίες από ποταμούς, παραπόταμους, τάφρους, ρέματα πηγών κτλ) που αντλούνται φυγοκεντρικά με ντιζελομηχανές για την άρδευση των καλλιεργειών, υπάρχει πρόβλημα γιατί δεν μπορούν να προσκομίσουν δικαιολογητικά για την απόδειξη του δικαιώματος χρήσης. Ποια δημόσια αρχή γνωρίζει σήμερα και μπορεί να δώσει τέτοιο δικαιολογητικό? Δυστυχώς καμία. Η αγροφυλακή καταργήθηκε, οι Δ/νσεις και τα Τμήματα Εγγείων Βελτιώσεων επίσης καταργήθηκαν, (αν και αυτές ακόμη οι Υπηρεσίες ήταν αδύνατο να γνωρίζουν τι υπήρχε σε όλο τον κάμπο για να δίδουν μαζικά παρόμοια δικαιολογητικά).

Ο μεγάλος αριθμός των γεωτρήσεων έγινε την περίοδο της μακράς λειψυδρίας 1990-1994, τότε που ούτε η έννοια της άδειας είχε εμπεδωθεί στον αγρότη-πολίτη, ούτε του ήταν απαραίτητη για να σώσει τις καλλιέργειές του. Αυτές οι γεωτρήσεις και υδροληψίες «νομικά» μέχρι τον φετινό Ιούνιο ήταν παράνομες και πάρα πολλές από αυτές δεν νομιμοποιήθηκαν με οιονδήποτε τρόπο γιατί εν τω μεταξύ προς το τέλος της λειψυδρίας ελήφθησαν τα απαγορευτικά και περιοριστικά μέτρα των Νομαρχών, που εφαρμόζονται μέχρι σήμερα, για

την προστασία των υδάτων και δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις τους πολλές εξ αυτών.
Σύμφωνα με την νέα ΚΥΑ είναι υφιστάμενα δικαιώματα, πώς όμως θα το αποδείξουν αφού αδυνατούν να προσκομίσουν δικαιολογητικά?

Στην ίδια κατηγορία βρίσκονται και οι γεωτρήσεις που έγιναν όλα τα χρόνια πριν τον Μάιο του 1989 και δεν ηλεκτροδοτήθηκαν ποτέ, άρα αδυνατούν να φέρουν παραστατικό **αρμόδιας** δημόσιας αρχής. Αυτές οι γεωτρήσεις σε μεγάλο τμήμα της λεκάνης της πεδιάδας Δράμας-Τεναγών Φιλίππων, στο Δέλτα του Νέστου, στην λεκάνη του Στρυμόνα στον Νομό Σερρών, (όπως και σε άλλες λεκάνες που έχουν πλούσια υδροφορία κοντά στην επιφάνεια) είναι φρεάτιες γεωτρήσεις (δηλαδή μικρού βάθους και μικρής διαμέτρου 2,5" έως 4"), αντλούνται φυγοκεντρικά από την επιφάνεια και είναι πάρα πολλές. Ο κάθε αγρότης σε κάθε δικό του αγροτεμάχιο έχει φτιάξει και από μια τέτοια γεώτρηση χωρίς άδεια, αφού γίνονταν χειροκίνητα με ελάχιστο κόστος-περίπου 200 ευρώ-και μπορεί ο ίδιος να έχει και 2 ή 3 τέτοιες γεωτρήσεις. Από αυτές τις γεωτρήσεις αρδεύονται και σήμερα πολλές δεκάδες χιλιάδες στρέμματα καλλιεργειών στους 3 Νομούς. Ο συνδυασμός του ΟΣΔΕ με την πολλαπλή συμμόρφωση και την έγκριση χρήσης του αρδευτικού νερού, επιτάσσει την αδειοδότηση όλων αυτών των χρήσεων, όπως και των γεωτρήσεων που έγιναν μέσα στην περίοδο της λειψυδρίας. Αδυνατούν όμως να φέρουν παραστατικά δικαιώματος χρήσης. Δεν θα αδειοδοτηθούν όλες αυτές που δεν φέρουν κανένα παραστατικό? Πρέπει να βρεθεί τρόπος πάση θυσία να αδειοδοτηθούν αυτές οι χρήσεις για να τελειώνει το θέμα, διαφορετικά κινδυνεύει να χαθούν επιδοτήσεις από τους αγρότες και την Χώρα και μάλιστα χωρίς την υπαιτιότητα των ίδιων των αγροτών. Εξ άλλου μετά το τέλος του 2005 (20-12-2005) είχε γίνει πλέον συνήθεια σε όλους τους Έλληνες και ιδιαίτερα στους Έλληνες αγρότες, ότι έπρεπε να εκδώσουν άδεια κατασκευής έργου για να κάνουν μια γεώτρηση και παράνομες γεωτρήσεις τουλάχιστον αγροτικής χρήσης δεν υπάρχουν για να αδειοδοτηθούν, εάν δεν προσκομισθεί παραστατικό δικαιώματος χρήσης. Από την άλλη στα έμπειρα μάτια μιας επιτροπής 2 γεωλόγων υπαλλήλων (1 από την Δ/ση Υδάτων που αδειοδοτεί και 1 από τις υπηρεσίες υδάτων της Περιφέρειας που θα δέχεται τον φάκελο και θα εισηγείται) φαίνεται αν μια γεώτρηση για άρδευση έγινε πρόσφατα μετά το τέλος του 2005 ή πριν για να αποφασίσουν να την αδειοδοτήσουν ή όχι. Εάν τελικά δεν γίνει αδειοδότηση χωρίς παραστατικό δικαιώματος χρήσης, πρέπει να δοθούν σαφείς οδηγίες σε ποια δημόσια αρχή μπορούν να απευθύνονται οι αγρότες (η αγροφυλακή καταργήθηκε και το προσωπικό πήγε στο Δασαρχείο, η ΔΕΒ έγινε 3 κομμάτια) που να μπορεί να δίδει τέτοιο παραστατικό δικαιώματος χρήσης. Η Δ/ση Υδάτων της Ανατολ. Μ.-Θ. από το 2007 και μετά που συγκροτήθηκε, αδειοδοτούσε κατασκευασμένες γεωτρήσεις μόνον εφόσον υπάκουαν στα απαγορευτικά και περιοριστικά μέτρα, υπέβαλαν ΜΠΕ και έπαιρναν περιβαλλοντικούς όρους, όσοι όμως δεν μπορούσαν να αποδείξουν εγγράφως την παλαιότητα ότι υπήρχαν πριν τον Μάιο του 1989 (σύνηθες), αδειοδοτούνταν μόνο αφού πλήρωναν ένα πρόστιμο 300 ευρώ,

διαφορετικά δεν έπαιρναν άδεια. Αυτό όμως δημιουργούσε αντικίνητρο για το ενδιαφέρον των αγροτών να αδειοδοτηθούν γιατί σε συνδυασμό με το κόστος της ΜΠΕ ανέβαζε και άλλο την δαπάνη αδειοδότησης. **Να συνεχισθεί αυτό το καθεστώς για τα υφιστάμενα δικαιώματα χρήσης όπως ορίστηκαν στην ΚΥΑ?**

Ένα επίσης κρίσιμο θέμα που προκύπτει από αυτόν τον ελλειμματικό ορισμό του τι είναι υφιστάμενο δικαίωμα χρήσης νερού (και εάν αυτό θα αδειοδοτηθεί και χωρίς αποδεικτικό παλαιότητας), είναι ότι προκύπτει θέμα προτεραιότητας στην διεκπεραίωση της αίτησης. Όπως γίνεται αντιληπτό θα προκύψουν χιλιάδες δικαιώματα τα οποία δεν θα τηρούν τα απαγορευτικά και περιοριστικά μέτρα (αποστάσεις, στρέμματα) και καλό είναι να ομαδοποιηθούν όσο αυτό είναι εφικτό. Άποψή μας είναι να αδειοδοτηθούν όλες όσες εκπληρώνουν τα μέτρα και να επιμείνουν οι υπηρεσίες στην ομαδοποίηση μέσω των μέτρων αυτών, ενώ μόνον σε ακραίες περιπτώσεις, κατά την κρίση κάποιας τριμελούς επιτροπής (Γεωλόγος, Περιβαλλοντολόγος, Γεωπόνος), να δίνεται άδεια κατά παρέκκλιση των μέτρων όπως γίνονταν τουλάχιστον έως το 2005. Έτσι θα λυθούν και τα θέματα καταγγελιών που ήδη αντιμετωπίζουν οι υπηρεσίες, στο κατά πόσο δηλαδή ένας χρήστης νερού με άδεια είναι πιο νόμιμος από έναν άλλο που βρίσκεται πλησίον του (μη εκπλήρωση περιοριστικών) ο οποίος δεν έχει άδεια στην παρούσα φάση, αλλά εν δυνάμει μπορεί να γίνει νόμιμος.

Άλλο κρίσιμο θέμα που προκύπτει από την παράγραφο 5 του άρθρου 2 της ΚΥΑ είναι οι περιπτώσεις των ΤΟΕΒ, ορισμένοι από τους οποίους ανήκουν σε 2 ή 3 Δήμους και κάποιοι σε 2 Νομούς ή 2 Περιφέρειες. Κρίνουμε ορθότερο και πρακτικότερο οι αιτήσεις αδειοδότησης να υποβάλλονται από τους αντίστοιχους ΤΟΕΒ, ώστε να απογραφούν έτσι και όλες οι ανάγκες αλλά και τα ελλείμματα των υδροληψιών τους, μέσω των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που απαιτείται να γίνουν και για τις οποίες υπάρχουν πολλά προβλήματα. Συγκεκριμένα όσοι δεν έχουν ΜΠΕ για τα υπάρχοντα έργα, ρωτούν πώς θα προκηρύξουν αυτές τις μελέτες και από ποιους πόρους θα καλυφθούν. Άλλοι πάλι έχουν ΜΠΕ για μέρος των έργων αλλά όχι για το σύνολο αυτών. Ο χρόνος για τη διεκπεραίωση όλης της διαδικασίας προκήρυξης της μελέτης, εκτέλεσης αυτής, έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων από τις αρμόδιες υπηρεσίες, σίγουρα θα ξεπεράσει τα προβλεπόμενα από τον νόμο χρονικά περιθώρια.

Παρακαλούμε και αναμένουμε τις δικές σας ενέργειες και διευκρινήσεις.

Για την Διοικούσα Επιτροπή

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Ζαφείρης Μυστακίδης

Κων/νος Στέφος